

Zveza prijateljev mladine Slovenije

Dimčeva 9
1000 Ljubljana

ZADEVA

Memorandum Duševno zdravje otrok in mladih

Spoštovani,

zahvaljujemo se vam za posredovani Memorandum otrok o izzivih na področju duševnega zdravja otrok in mladih z naslovom Duševno zdravje otrok in mladih.

Pozdravljamo angažiran in zrel pristop mladih k iskanju rešitev za izboljšanje duševnega zdravja otrok in mladih. Na Zavodu RS za šolstvo se zavedamo težav in izzivov, ki jih prepoznate mladi in z različnimi podpornimi gradivi in razvojnimi nalogami poskušamo podpreti šole in učitelje za sistematično preventivno delovanje na področju duševnega zdravja.

Zavod RS za šolstvo na tem področju izvaja različne razvojne naloge. Najbolj sistematično in ciljano področje duševnega zdravja nagovarja program Varno in spodbudno učno okolje. Šole se lahko vključijo v triletno razvojno nalogo z namenom razvijanja kulture dobrih odnosov ter krepitev čustvenih in socialnih veščin. Na šoli se oblikuje šolski tim VSUO, ki skrbi za sistematično vpeljevanje sprememb v šolski prostor. V okviru naloge se učitelji preko interaktivnega spletnega programa usposabljaajo na področjih:

- Odnosi, počutje in spodbudna odločnost,
- Čustveno in socialno učenje ter empatija,
- Nezaželeno vedenje: razlogi, preprečevanje in ukrepanje,
- Podpiranje procesov v kolektivu in načrtovanje na ravni pouka in šole,
- Občutljive oz. ranljive skupine otrok in mladostnikov,
- Vodenje skupinskih procesov, vpeljevanje sprememb in kolegalno podpiranje,
- Psihološka odpornost, duševno zdravje in psihično blagostanje,
- Integriteta in odnosna kompetenca strokovnih delavcev v VIZ,
- Sodelovanje s starši kot pomemben vidik varnega in spodbudnega učnega okolja.

Interaktivni spletni program vsebuje preko 300 vaj in 60 video posnetkov, ki jih je pripravilo 30 avtorjev. Šola se v razvojno nalogo vključi kot celota in na podlagi usposabljanja pripravi vsešolsko strategijo za razvijanje dobrih odnosov ter socialno čustvenih veščin. Učitelji v tem okviru sistematično izvajajo konkretne aktivnosti v okviru pouka, razrednih ur, interesnih dejavnosti, razširjenega programa in drugih oblik vzgojno-izobraževalnega dela. Šole se pri

razvijanju dobrih praks in vpeljevanju sprememb medsebojno podpirajo v okviru mreženja šol, podprte so tudi s strani svetovalcev območnih enot Zavoda RS za šolstvo. V razvojni nalogi je vključno s trenutno izvedbo sodelovalo okrog 200 vrtcev, osnovnih in srednjih šol.

Zavod RS za šolstvo je v podporo šolam izdal tudi različne strokovne publikacije, revije ter strokovna gradiva, kot npr. zbirka zvezkov Vključujoča šola, ki se posebej osredotoča na teme: krepitev dobre klime, čustvene in socialne pismenosti ter vpeljevanja sprememb v kolektiv, prevod referenčnega okvira kompetenc Evropski okvir za osebno in socialno ključno kompetenco ter kompetenco učenje učenja (Life Comp), več člankov v reviji Vzgoja in izobraževanje ter drugih gradiv. Izvajamo tudi različna izobraževanja za krepitev socialno čustvenih ter odnosnih veščin pri učiteljih ter na različnih dogodkih in konferencah promoviramo skrb za duševno zdravje v šolah.

Posebej moramo izpostaviti Zbirko gradiv za podporo otrokom in mladostnikom z duševnimi stiskami, ki učiteljem na jedrnat način poda usmeritve za podporo otrok in mladostnikov ob soočanju s duševnimi stiskami. Zavod RS za šolstvo je v sodelovanju s kliničnimi psihologi in psihoterapevti v ta namen pripravil 11 različnih infografik, ki smo jih učiteljem predstavljali na različnih izobraževanjih. Vsa gradiva so prosto dostopna na naši spletni strani.

Pomembna podpora spodbudnemu učnemu okolju in preventivnemu delovanju na področju duševnega zdravja pomeni tudi vnašanje učnih ciljev s področja Zdravje in dobrobit v učne načrte. V okviru prenove učnih načrtov namreč uvajamo skupne cilje različnih predmetov v osnovni in srednji šoli. Področje skupnih ciljev Zdravje in dobrobit vključuje tudi razvijanje socialnih in čustvenih kompetenc pri učencih in dijakih, kar je osnova za samostojno odločanje in pozitivno samopodobo ter za ustvarjalno in konstruktivno sodelovanje v različnih skupinah. Na podoben način poskušamo preko skupnega področja v učnih načrtih Digitalna kompetentnost učence krepiti na področju kritične in varne rabe spletnih orodij in socialnih omrežij.

Zavod RS za šolstvo se preko različnih oblik strokovne podpore trudi za promocijo duševnega zdravja v šolah. V strokovne usmeritve vključuje tudi predloge, ki ste jih zajeli v Memorandumu. Upamo, da nam bo zastavljene cilje s skupnimi močmi uspelo čim prej doseči.

Želimo vam angažirano in uspešno delo še naprej in vas lepo pozdravljamo.

Pripravili:

Melita Jakelj, l.r.
vodja Oddelka za osnovno šolstvo

Jasna Rojc,
direktorica

Kristina Bratina, l.r.
višji svetovalec področja I